

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - अक्टूबर - 2019

कक्षा - शास्त्री(SEM-5)(Old)	प्रश्नपत्रम् - 7	गुणाः -70
विषयः - नव्यव्याकरणम्	कोड -C.E.3.5.9	समयः- 3 तः 6 पर्यन्तम्
दिनाङ्कः -16/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः - परिभाषेन्दुशेखरः, वाक्य.	

प्र. क्र. प्रथमान्विति: (Unit 1) गुणाः

प्रश्न १ निम्नलिखितेषु द्वयोः व्याख्या कार्या। १०
१ अनेकान्ता अनुबन्धा इति परिभाषां विस्तारेण व्याख्यायत।
२ कार्यमनुभवन् हि कार्या निमित्ततयानाश्रीयते इति परिभाषायाः व्याख्यानं व्याख्यायत।

प्रश्न २ निम्नलिखितयोः एकस्याः परिभाषायाः सप्रसङ्गः व्याख्या कार्या। १०
१ यत्रानेकविधमान्तर्यं तत्र स्थानत आन्तर्यं बलीयः।
२ गौणमुख्ययोर्मुख्ये कार्यं सम्प्रत्ययः।

द्वितीयान्विति: (Unit 2)

प्रश्न ३ निम्नलिखितेषु द्वयोः परिभाषयोः व्याख्या कार्या। १०
१ प्रत्ययग्रहणे यस्मात्सविहितस्तदेस्तदन्तस्य ग्रहणम्।
२ अन्तरङ्गानपिविधीन् बहिरङ्गो लुग् बाधते।
३ अकृतव्यूहा पाणिनीयाः।

प्रश्न ४ निम्नलिखितयोः एकस्याः परिभाषायाः सप्रसङ्ग व्याख्या कार्या। १०
१ कृद्ग्रहणे गतिकारक पूर्वस्यापि ग्रहणम्।
२ असिद्धं बहिरङ्गमन्तरङ्गो।

तृतीयान्विति: (Unit 3)

प्रश्न ५ निम्नलिखितासु कारिकासु कारिकाद्वयं सप्रसङ्गम् व्याख्येयम्। १०

- १ स्मृतयो बहुरूपाश्च दृष्टादृष्टयोजनाः।
तमेवाश्रित्य लिङ्गेभ्यो वेदविद्धिः प्रकल्पिताः॥
- २ अर्थप्रवृत्तितत्त्वानां शब्दा एव निबन्धनम्।
तत्त्वावबोधः शब्दानां नास्ति व्याकरणादृते॥
- ३ नित्याः शब्दार्थसम्बन्धास्तत्रामातामहर्षिभिः।
सूत्राणां सानुतन्त्राणां भाष्याणां च प्रणेतृभिः॥

प्रश्न ६ कस्यचिदेकस्य प्रश्नस्य उत्तरं देयम्। १०

- १ वाक्यपदीयानुसारं शब्दब्रह्मणः स्वरूपं प्रतिपादयत।
- २ वेदस्य महत्त्वं स्वाधीतग्रन्थदिशा वर्णनीयम्।

प्रश्न ७ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु केषाञ्चित् दशप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। १०

- १ परिभाषेन्दुशेखरस्य कर्ता कः?
- २ परिभाषेन्दुशेखरस्य प्रसिद्धायाः टीकायाः किं नाम?
- ३ परिभाषेन्दुशेखरस्य मङ्गलाचरणं किम्?
- ४ संज्ञा परिभाषा विषये कौ द्वौ पक्षौ स्तः?
- ५ किं नाम यथोद्देशम्?
- ६ कार्यकाल शब्दस्य कोऽर्थः?
- ७ के अनुबन्धाः?
- ८ अनुबन्धाः अवयवा न भवन्तीति कया परिभाषया ज्ञायते?
- ९ कानि चतुर्विधानि आन्तर्यानि भवन्ति?
- १० चतुर्विधेषु आन्तर्येषु किम् आन्तर्यं बलीयः?
- ११ व्यपदेशिवदेकस्मिन् इति परिभाषायां को नाम व्यपदेशी?
- १२ नित्यापेक्षया किं बलीयो भवति?
- १३ वृत्तयः कतिधाः?
- १४ जन्मादयः कति विकाराः सन्ति?
- १५ शब्दार्थसम्बन्धाः कथं भवन्ति?